

۲۱۹۱۷۹۹

سازمان مدیریت صنعتی
مستشاره آموزش تحقیق

شرکت مهندسی و ساخت
بویلر و تجهیزات مپنا

GRI STANDARD

مجموعه استانداردهای GRI

راهنما برای گزارش دهی پایداری و مسئولیت اجتماعی در سازمان ها
۲۰۲۰

The GRI Standards: The Global Standard
for Sustainability Reporting

ترجمه:

شرکت مهندسی و ساخت بویلر و تجهیزات مپنا

انتشارات سازمان مدیریت صنعتی

۱۴۰۰

سرشناسه	سازمان گزارش‌دهی جهانی Global Reporting Initiative
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه استانداردهای GRI: راهنما برای گزارش‌دهی پایداری و مسئولیت اجتماعی در سازمان‌ها ۲۰۲۰/ سازمان گزارش‌دهی جهانی؛ ترجمه شرکت مهندسی و ساخت بویلر و تجهیزات مینا؛ ویراستار فاطمه رشوند.
مشخصات نشر	تهران: سازمان مدیریت صنعتی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۵۸ ص.: جدول.
شابک	978-600-275-183-6
وضعیت فهرست نویسی: فیفا	
یادداشت	عنوان اصلی: The GRI Standards: The Global Standard for Sustainability Reporting
موضوع	گزارش توسعه پایدار - استانداردها Sustainable development reporting - Standards
موضوع	مسئولیت اجتماعی کسب و کار - استانداردها
شناسه افزوده	شرکت مهندسی و ساخت بویلر و تجهیزات مینا
رده بندی کنگره	HD۶۰/۳:
رده بندی دیویی	۳۳۸/۹۲۷:
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۷۵۰۸۲:
وضعیت رکورد	فیفا:

مجموعه استانداردهای GRI

ناشر: سازمان مدیریت صنعتی

ترجمه: شرکت مهندسی و ساخت بویلر و تجهیزات مینا

ویراستار: فاطمه رشوند

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۵-۱۸۳-۶ | ISBN: 978-600-275-183-6

فروشگاه شماره ۱: خیابان ولی عصر، نبش خیابان جام‌جم، ساختمان آموزش سازمان مدیریت صنعتی

تلفن: ۲۲۰۴۰۴۴۰

فروشگاه شماره ۲: خیابان شیخ بهایی جنوبی، خیابان ایرانشناسی، شهرک والفجر، خیابان نهم

سازمان مدیریت صنعتی، ساختمان شماره ۲

تلفن: ۸۸۶۰۴۲۸۰

۸۸۰۰۰ تومان

مقدمه مترجم

از قرن ۱۷ میلادی ورود انسان به عصر صنعت، به رشد روزافزون سرعت تولید و در پی آن، ولع صنایع در بلعیدن منابع طبیعی منجر شده است. این ورود تأثیرات منفی زیادی بر ابعاد مختلف حیات بشر، اکوسیستم و جایگاه انسان داشته و عامل ایجاد نگرانی‌های متعدد دهه‌های اخیر شده است. در ابعاد گسترده‌تر؛ این تأثیرات در جنبه‌های متعدد زیست‌محیطی و اجتماعی عامل ایجاد توجه ویژه در انسان شد که نگاه خود را فقط معطوف به پیشرفت تکنولوژیک نکند و بازگشت به خود را مد نظر قرار دهد.

در این دیدگاه، تفکر در ارزش و عاملیت انسان‌ها به صورت فردی یا جمعی مورد توجه قرار گرفت و انسان به عنوان میزان ارزش‌ها و فضایل بیش از پیش شناخته شد. پس از این خوداندیشی بود که انسان فهمید باید مسئولیت‌شناس و مسئولیت‌پذیر باشد که به مسئولیت‌پذیری و قبول وابستگی به کل و به محیط منجر شد. در همین اندیشه‌ها بود که در نیمه دوم قرن بیستم، مسئولیت اجتماعی به عنوان مفهومی قابل اعتنا در «اخلاق کسب‌وکار» خودنمایی کرد. در نگاه سنتی به مدیریت و کسب‌وکار، آنچه حائز اهمیت بود، پیشینه کردن سود بنگاه‌ها و توجه مطلق به منافع سهام‌داران بود که منجر به آسیب رساندن به منافع عمومی جامعه شده و سایر ذی‌نفعان و خواسته‌های مشروع آن‌ها باز یچۀ کسب ثروت و تولید بیشتر می‌شود.

پس از خلق مفهوم مسئولیت اجتماعی، سه جنبه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی محور توجه و تعهدات شرکت‌ها شده که بیانگر مسئولیت شرکت در برابر جامعه، انسان‌ها و محیطی است که در آن فعالیت می‌کنند و این مسئولیت از جستارهای اقتصادی و مالی فراتر می‌رود.

«مسئولیت اجتماعی شرکتی» در حال حاضر بیش از آنکه امری قانونی باشد، یک تعهد داوطلبانه است که از دانش شرکت‌ها و سازمان‌ها نسبت به سهم آیندگان نشئت می‌گیرد. امروز شرکت‌ها می‌دانند که تنها برتری تکنولوژیک، عملیاتی و مالی پدیدآورنده مزیت رقابتی نیست و ذی‌نفعان سازمان هوشمندانه از شرکت‌ها انتظاراتی فراتر از فعالیت‌ها و عملیات سنتی را دارند.

اندیشه پایداری در توسعه از رهگذر دقت در رابطه کنش و واکنشی فعالیت‌های شرکت با جنبه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی شکل می‌گیرد. گذار به پایداری در شرکت‌ها منجر به توسعه و تدوین راهنماها و مدل‌های مرجع متعدد در این زمینه توسط نهادها و سازمان‌های عمومی و خصوصی شده تا سازمان‌ها بتوانند با پایبندی به اصول چنین مدل‌هایی تعهد خود را به این مفاهیم نشان دهند. یکی از مظاهر این پایبندی و تعهد سازمان‌ها، تدوین گزارش پایداری یا گزارش مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها است که امروزه شرکت‌های مطرح بسیاری در سطح جهانی هر ساله این گزارش را ارائه می‌دهند که در آن‌ها به بیان فعالیت‌های خود و ارزش‌ها و اثرات حاصل از آن برای ذی‌نفعان می‌پردازند و اقدام به انتشار عمومی آن می‌کنند. انتشار

چنین گزارشی، نمادی از شفافیت و تعهد سازمان به اصول مرتبط محسوب می‌شود و با افزایش اعتماد ذی‌نفعان و اقتصاد جهانی به شرکت‌ها منجر به بهبود تصویر سازمان خواهد شد.

یکی از راهنماها و چارچوب‌های جامع و معتبر در این زمینه، راهنمای گزارش‌دهی سازمان «Global Reporting Initiative» یا به اختصار (GRI) است که شرکت‌ها با استفاده از اصول آن، قادر به گزارش‌دهی عملکرد پایدار خود هستند که شرکت‌های زیادی بر اساس چارچوب این سازمان اقدام به گزارش‌دهی می‌کنند.

در ایران نیز حدود یک دهه است که مسئولیت اجتماعی شرکتی عنوان و در این مدت قدم‌های ابتدایی برداشته شده، ولی در مقایسه با معیارهای جهانی، در رتبه‌های پایین‌تری قرار داشته و این در حالی است که با نگاهی به وضعیت اجتماعی و زیست‌محیطی کشور، نیاز به پایداری هر چه بیشتر به این مفهوم نمایان‌تر می‌شود.

شرکت مهندسی و ساخت بویلر و تجهیزات مینا به عنوان یکی از شرکت‌های پیش‌تاز در ارائه گزارش مسئولیت اجتماعی که موفق به انتشار گزارش مسئولیت اجتماعی خود بر اساس این استاندارد در وبسایت سازمان GRI (www.globalreporting.org) شده است، بر آن شد تا برای دست یافتن به تطابق حداکثری با چارچوب گزارش‌دهی یادشده، اقدام به ترجمه مجموعه استانداردهای آن کند تا ضمن شناخت دقیق، به بهره‌گیری حداکثری از آن‌ها نیز مبادرت ورزد.

انجام این مهم انگیزه‌ای را ایجاد کرد تا با انتشار مجموعه کامل استانداردهای GRI در مجلدی که پیش رو دارید، گامی مسئولانه در سطحی گسترده‌تر برای شناخت این استانداردها و دعوت سازمان‌ها برای بهره‌برداری از آن برداشته شود. امیدواریم کتاب حاضر راهنمایی خوب و کاربردی برای توسعه روش‌های ارائه گزارش مسئولیت اجتماعی به گونه‌ای شفاف باشد.

در پایان، از تلاش مجدانه همکارانی که در تهیه این اثر اهتمام ورزیده‌اند و همچنین، سازمان مدیریت صنعتی که آن را به زیور طبع آراسته کرد، کمال تشکر را داریم.

درضمن، از خوانندگان و صاحب‌نظران گرامی سپاسگزار خواهیم بود که هر گونه نظر یا پیشنهاد خود را از طریق ایمیل csr@mapnabe.com با این مجموعه در میان بگذارند.

عبدالمجید رجبی

مدیرعامل

شرکت مهندسی و ساخت

بویلر و تجهیزات مینا

فهرست مطالب

فهرست افشاهای GRI

۱۴	مقدمه
۱۷	فصل اول: استانداردهای عمومی 100 GRI
۱۹	GRI: 101
۲۲	ساختار استانداردها: GRI 102
۲۲	افشای مفاهیم عمومی
۲۵	۱- مشخصات سازمانی
۲۵	افشای ۱-۱۰۲ نام سازمان
۲۵	افشای ۲-۱۰۲ فعالیت‌ها، نام تجاری، محصولات و خدمات
۲۵	افشای ۳-۱۰۲ محل دفتر مرکزی
۲۶	افشای ۴-۱۰۲ محل فعالیت‌ها
۲۶	افشای ۵-۱۰۲ مالکیت و شکل قانون
۲۶	افشای ۶-۱۰۲ بازارهای عرضه‌کننده
۲۷	افشای ۷-۱۰۲ شاخص‌های سازمان
۲۸	افشای ۸-۱۰۲ اطلاعاتی درباره کارمندان و سایر کارگران
۲۹	افشای ۹-۱۰۲ زنجیره تأمین
۲۹	افشای ۱۰-۱۰۲ تغییرات اساسی در سازمان و زنجیره تأمین آن
۳۰	افشای ۱۱-۱۰۲ رویکردها و اصول احتیاطی
۳۱	افشای ۱۲-۱۰۲ فعالیت‌های برون سازمانی بنگاه
۳۱	افشای ۱۳-۱۰۲ اعضای انجمن‌ها
۳۲	افشای ۱۴-۱۰۲ بیانیه‌ای از سوی تصمیم‌گیرندگان ارشد سازمان
۳۳	افشای ۱۵-۱۰۲ تأثیرات، تهدیدها و فرصت‌های کلیدی
۳۴	افشای ۱۶-۱۰۲ ارزش‌ها، اصول اخلاقی، استانداردها، و هنجارهای رفتاری
۳۵	افشای ۱۷-۱۰۲ مکانیسمی برای بیان نگرانی‌ها و پیشنهادهای مرتبط با اصول اخلاقی
۳۷	افشای ۱۸-۱۰۲ ساختار حاکمیتی
۳۷	افشای ۱۹-۱۰۲ تفویض اختیار
۳۷	افشای ۲۰-۱۰۲ مسئولیت سطوح اجرایی در قبال مسائل اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی
۳۸	افشای ۲۱-۱۰۲ ذی‌نفعان مشاور در زمینه موضوعات اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی

۳۸	افشای ۲۲-۱۰۲ ادغام بالاترین مقام سازمانی و کمیته‌های آن
۳۹	افشای ۲۳-۱۰۲ جایگاه بالاترین مقام حاکمیتی
۳۹	افشای ۲۴-۱۰۲ فرایند کاندید و انتخاب مقامات بلندپایه
۴۰	افشای ۲۵-۱۰۲ تضاد منافع
۴۰	افشای ۲۶-۱۰۲ نقش بالاترین مقام‌های حاکمیتی در تنظیم اهداف، ارزش‌ها و استراتژی
۴۰	افشای ۲۷-۱۰۲ دانش جمعی بالاترین مقام حاکمیتی
۴۱	افشای ۲۸-۱۰۲ ارزیابی عملکرد بالاترین مقام حاکمیتی
	افشای ۲۹-۱۰۲ شناسایی و مدیریت تأثیرات اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی بالاترین مقام حاکمیتی
۴۱	افشای ۳۰-۱۰۲ اثربخشی فرایندهای مدیریت ریسک
۴۲	افشای ۳۱-۱۰۲ بازنگری موضوعات اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی
۴۲	افشای ۳۲-۱۰۲ نقش بالاترین مقام حاکمیتی در گزارش پایداری
۴۳	افشای ۳۳-۱۰۲ مذاکره در مورد مسائل بحرانی
۴۳	افشای ۳۴-۱۰۲ ماهیت و میزان مسائل بحرانی
۴۴	افشای ۳۵-۱۰۲ سیاست‌های اعطای پاداش
۴۵	افشای ۳۶-۱۰۲ فرایند تعیین پاداش
۴۵	افشای ۳۷-۱۰۲ مشارکت ذی‌نفعان در سیستم پاداش
۴۵	افشای ۳۸-۱۰۲ نرخ پاداش سالیانه
۴۷	افشای ۳۹-۱۰۲ درصد افزایش نرخ پرداختی پاداش سالانه
۴۸	افشای ۴۰-۱۰۲ لیست گروه‌های ذی‌نفع
۴۹	افشای ۴۱-۱۰۲ توافقاتی گروهی
۵۰	افشای ۴۲-۱۰۲ شناسایی و انتخاب ذی‌نفعان
۵۰	افشای ۴۳-۱۰۲ رویکرد مشارکت با ذی‌نفعان
۵۱	افشای ۴۴-۱۰۲ موضوعات و مسائل کلیدی
۵۲	افشای ۴۵-۱۰۲ مؤسسه‌های دخیل در صورت‌های مالی
۵۲	افشای ۴۶-۱۰۲ تعریف محتویات گزارش و حد و مرز موضوعات آن
۵۳	افشای ۴۷-۱۰۲ فهرستی از موضوعات کلیدی
۵۴	افشای ۴۸-۱۰۲ بازنگری اطلاعات
۵۴	افشای ۴۹-۱۰۲ تغییر در تنظیم گزارش
۵۵	افشای ۵۰-۱۰۲ دوره گزارش‌دهی
۵۵	افشای ۵۱-۱۰۲ تاریخ آخرین گزارش

۵۵	افشای ۵۲-۱۰۲ چرخه گزارش دهی
۵۶	افشای ۵۳-۱۰۲ در نظر گرفتن راه‌های ارتباطی برای پاسخ‌دهی به سؤال‌های گزارش
۵۶	افشای ۵۴-۱۰۲ تنظیم گزارش بر اساس استانداردهای GRI
۵۷	افشای ۵۵-۱۰۲ اصول شاخص‌های GRI
۶۰	افشای ۵۶-۱۰۲ اعتباربخشی خارجی
۶۲	منابع
۶۴	GRI 103: رویکرد مدیریتی ۲۰۱۶
۶۷	افشای ۱-۱۰۳ شرحی از موضوعات کلیدی و محدوده آنها
۶۹	افشای ۲-۱۰۳: رویکرد مدیریتی و مؤلفه‌های آن
۷۳	افشای ۳-۱۰۳ ارزیابی رویکرد مدیریتی
۷۵	منابع
۷۶	فصل دوم: استانداردهای اقتصادی GRI200
۷۷	GRI 201: عملکرد اقتصادی ۲۰۱۶
۷۹	افشای ۱-۲۰۱ ارزش اقتصادی مستقیم تولید و توزیع شده
۸۳	افشای ۲-۲۰۱: پیامدهای مالی و سایر ریسک‌ها و فرصت‌های ناشی از تغییرات آب‌وهوایی
۸۶	افشای ۳-۲۰۱ تعریف برنامه‌های سودآور و دیگر برنامه‌های کنار گذاشته شده
۸۸	افشای ۴-۲۰۱ کمک‌های مالی دریافت شده از دولت
۸۹	منابع
۹۰	GRI 202: حضور بازار ۲۰۱۶
۹۳	افشای ۱-۲۰۲ نرخ دستمزد نسبت به سطح استانداردهای محلی و حداقل دستمزد
۹۴	افشای ۲-۲۰۲ نسبت استخدام مدیران ارشد از جوامع محلی
۹۵	منابع
۹۶	GRI 203: تأثیرات غیر مستقیم اقتصاد ۲۰۱۶
۹۹	افشای ۱-۲۰۳ سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و خدمات پشتیبانی شده
۱۰۰	افشای ۲-۲۰۳ تأثیرات چشم‌گیر غیر مستقیم اقتصادی
۱۰۱	منابع
۱۰۲	GRI 204: روش‌های تأمین تجهیزات
۱۰۶	افشای ۱-۲۰۴ نسبت هزینه‌های پرداختی به تأمین‌کنندگان محلی
۱۰۸	GRI 205: مبارزه با فساد
۱۱۲	افشای ۱-۲۰۵ فعالیت‌های ارزیابی‌کننده خطرات برآمده از فساد

افشای ۲-۲۰۵ ارتباطات و آموزش در زمینه سیاست‌ها و راهکارهای مبارزه با فساد.....	۱۱۳
افشای ۳-۲۰۵ وقایع تأییدشده در زمینه فساد و اقدامات انجام‌شده در مورد آن.....	۱۱۴
منابع.....	۱۱۵
GRI 206: رفتارهای ضد رقابتی ۲۰۱۶	۱۱۶
افشای ۱-۲۰۶ اقدامات قانونی علیه رفتارهای ضد رقابتی، نامطمئن و اقدامات انحصاری.....	۱۱۹
منابع.....	۱۱۹
GRI 207: مالیات ۲۰۱۹	۱۲۰
افشای ۱-۲۰۷ رویکرد مالیاتی سازمان.....	۱۲۳
افشای ۲-۲۰۷ مدیریت ریسک، کنترل و نظارت مالیات.....	۱۲۵
افشای ۳-۲۰۷ مشارکت ذی‌نفعان و مدیریت نگرانی‌های مرتبط با مالیات.....	۱۲۸
فصل سوم: استانداردهای زیست‌محیطی GRI300	۱۳۶
GRI 301 مواد	۱۳۷
افشای ۱-۳۰۱ مواد مصرف‌شده براساس وزن و حجم.....	۱۴۰
افشای ۲-۳۰۱- مواد اولیه باز یافتی مصرفی.....	۱۴۱
افشای ۳-۳۰۱ محصولات اصلاح‌شده و بستهبندی آن‌ها.....	۱۴۲
منابع.....	۱۴۳
GRI 302: انرژی ۲۰۱۶	۱۴۵
افشای ۱-۳۰۲ مصرف انرژی در داخل سازمان.....	۱۴۸
افشای ۲-۳۰۲ مصرف انرژی در خارج از سازمان.....	۱۵۱
افشای ۳-۳۰۲ شدت انرژی.....	۱۵۳
افشای ۴-۳۰۲ کاهش مصرف انرژی.....	۱۵۵
افشای ۵-۳۰۲ کاهش نیاز کالاها و خدمات به انرژی.....	۱۵۶
منابع.....	۱۵۷
GRI 303: آب و فاضلاب ۲۰۱۸	۱۵۸
افشای ۱-۳۰۳ تعاملات با آب به عنوان منبعی مشترک.....	۱۶۲
افشای ۲-۳۰۳ مدیریت تأثیرات مرتبط با تخلیه آب.....	۱۶۴
افشای ۳-۳۰۳ برداشت آب.....	۱۶۶
افشای ۴-۳۰۳ تخلیه آب.....	۱۷۰
افشای ۵-۳۰۳ مصرف آب.....	۱۷۴
منابع.....	۱۷۶

GRI 304: تنوع زیست محیطی ۲۰۱۶..... ۱۷۷

- افشای ۱- ۳۰۴ سایت‌های عملیاتی تحت تملک، تحت اجاره، مدیریت‌شده یا در مجاورت مناطق حفاظت‌شده و مناطق با ارزش بالای تنوع زیستی که در خارج از مناطق حفاظت‌شده قرار دارند ۱۸۰
- افشای ۲- ۳۰۴ تأثیرات چشم‌گیر فعالیت‌ها، کالاها و خدمات بر تنوع زیست محیطی ۱۸۱
- افشای ۳- ۳۰۴ زیستگاه‌های محافظت‌شده یا احیاشده ۱۸۲
- افشای ۴- ۳۰۴ گونه‌های ثبت‌شده در فهرست قرمز IUCN و گونه‌های موجود در فهرست مناطق حفاظت ملی و زیستگاه‌های متأثر از فعالیت‌ها ۱۸۳
- منابع ۱۸۵

GRI 305: انتشار گازهای زائد ۲۰۱۶..... ۱۸۶

- افشای ۱- ۳۰۵ انتشار مستقیم (حوزه ۱) گازهای گلخانه‌ای ۱۹۱
- افشای ۲- ۳۰۵ انتشار غیرمستقیم (حوزه ۲) گازهای گلخانه‌ای حاصل از مصرف انرژی ۱۹۴
- افشای ۳- ۳۰۵ سایر موارد انتشار غیرمستقیم (حوزه ۳) گازهای گلخانه‌ای (GHG) ۱۹۷
- افشای ۴- ۳۰۵ شدت انتشار گازهای گلخانه‌ای ۲۰۱
- افشای ۵- ۳۰۵ کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ۲۰۳
- افشای ۶- ۳۰۵ انتشار مواد کاهنده لایه ازن ۲۰۵
- افشای ۷- ۳۰۵ اکسیدهای نیتروژن، اکسیدهای گوگرد و انتشار سایر گازهای زائد مهم ۲۰۷
- منابع ۲۰۸

GRI 306: فاضلاب و پسماند..... ۲۱۰

- افشای ۱- ۳۰۶ تخلیه آب به کیفیت و مقصد ۲۱۳
- افشای ۲- ۳۰۶ پسماند به تفکیک نوع و شیوه دفع ۲۱۵
- افشای ۳- ۳۰۶ سرریزهای مهم و چشم‌گیر ۲۱۶
- افشای ۴- ۳۰۶ انتقال پسماندهای پرخطر ۲۱۷
- افشای ۵- ۳۰۶ منابع آبی متأثر از تخلیه آب و یا هرز آب ۲۱۹
- منابع ۲۲۰

GRI 307: رعایت مسائل زیست محیطی ۲۰۱۶..... ۲۲۱

- افشای ۱- ۳۰۷ عدم رعایت قوانین و آیین‌نامه‌های زیست محیطی ۲۲۴

GRI 308: ارزیابی معیارهای زیست محیطی تأمین‌کننده ۲۰۱۶..... ۲۲۶

- افشای ۱- ۳۰۸ تأمین‌کنندگان جدید که با بهره‌گیری از معیارهای زیست محیطی، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند ۲۳۰
- افشای ۲- ۳۰۸ اثرات منفی فعالیت‌های تأمین‌کنندگان بر محیط زیست ۲۳۱